

Soweto

Nangamso Khoza

Soweto i lokixi lerikulu eAfrika Dzonga. Ri kumeka edorobeni ra Joni. Ku tlula ma miliyoni ya vanhu va vitana Soweto kaya ra vona.

I ndhawu leyi nga na matimu ya kahle na ku tiveka swinene.

Vanhu va le Soweto va pfunile swinene eka ku lwela ntshuxeko.

Soweto a yi ri kaya ra khale ka Murhangeri wa-tiko Nelson Rholihlahla Mandela na nsati wa yena, Winnie Nomzamo Mandela. Vana va vona va kulele eka kaya leri.

Ndyangu wa ka Mandela wu nyikerile kaya leri ku ri endla Muziyamu. Yindlu leyi yi na switsundzuxo swo suka eka nkarhi lowu tsanana va ka Mandela va nga hanya eka yona swin'we.

Muziyamu leyi yi dumile swinene eka vaaka tiko va le handle lava va yi endzeleka. Yi kumeka eka xitarata xo duma swinene xa Soweto, Xitarata xa Vilakazi. Xitarata lexi hi xona xi ri xoxe lexi nga na tiyindlu leti a ti ri ta va wini va Sagwadi ra ku tisa Kurhula.

Mufundhisi lonkulu, Desmond Tutu, i munhu wa vumbirhi eka Xitarata xa Vilakazi ku va a nyikiwa sagwadi leri.

Vanhu lava tshamaka eSoweto va huma ku suka hinkwako eAfrika Dzonga naswona va vulavula tindzimi to hambana.

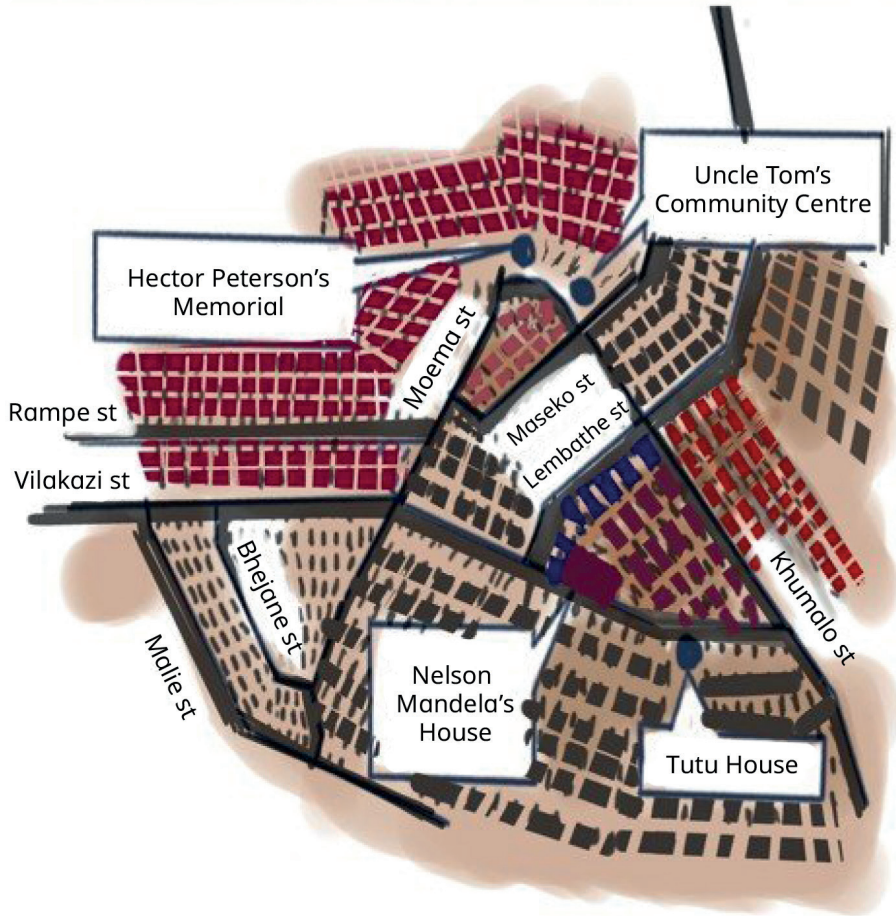

Magidi ya vaendzi va matiko ya le handle ku suka misava hinkwayo va endzela Soweto lembe na lembe. Va nyanyuriwa hi matimu na ku saseka ka ndhawu. Va tsakisiwa hi ku endzela timuziyamu na tindhawu tin'wana ta matimu na ndhavuko. Ku tlhela ku va na mintlawa yo tala yo yimbelela na ku cina leyi nga endleriwa ku nyanyula vapfhumba, kwala Xitarateni xa Vilakazi.

Soweto i kaya ra swipano swin'wana leswi kulu swa bolo eAfrika Dzonga. Kaizer Chiefs na Orlando Pirates i swipano leswi nga na valandzeri vo tala va ntlangu wa bolo ya milenge. Swipano leswi swi tlhela swi tiveka Afrika hinkwayo hikuva swi tlanga ntlangu wa bolo ya milenge wa xiyimo xa le henhla.

Ku na migingiriko yo tala eSoweto leyi tsundzuxaka vanhu hi matimu ya Afrika Dzonga. Eka vo tala, Soweto yi nyika ku langutela lokunene ka tiko leri humelelaka hikuva vanhu va yona va tirha kun'we ku yi aka.